

Poskytovanie právnych služieb advokátom a osoby z tzv. sankčných zoznamov

Pri vymedzení povinností advokáta pri poskytovaní právnych služieb osobám zaradeným do tzv. sankčných zoznamov je potrebné vychádzať nie len zo zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii (ZoA), ale aj z ďalších predpisov, predovšetkým zák. č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií (ZVMS) a zák. č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu (AML). V týchto normách je potrebné hľadať odpoveď na otázku, či je advokát oprávnený alebo dokonca povinný poskytnutie právnej služby takejto osobe odmietnuť, resp. poskytovanie právnych služieb ukončiť, ako aj na otázku, aké osobitné povinnosti sú na advokáta pri poskytovaní právnych služieb takýmto osobám kladené.

Zoznamom sankcionovaných osôb (tzv. sankčný zoznam / <https://www.sanctionsmap.eu/>) je zoznam fyzických osôb a právnických osôb, na ktoré sa vzťahujú medzinárodné sankcie vyhlásené predpismi o medzinárodných sankciách; predpisy o medzinárodných sankciách sa uverejňujú v Úradnom vestníku Európskej únie alebo v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (§ 2 písm. u/ ZVMS). Predpismi o medzinárodnej sankcii je rozhodnutie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov podľa čl. 41 Charty Organizácie Spojených národov; právne záväzný akt Európskej únie; nariadenie vlády Slovenskej republiky alebo iný právny akt súvisiaci s vykonávaním medzinárodnej sankcie (§ 2 písm. b/ ZVMS).

Sankcionovanou osobou môže však byť aj ďalšia fyzická alebo právnická osoba, ktorá spĺňa definíciu podľa § 2 písm. f/ ZVMS, najmä s ohľadom na svoju štátnu príslušnosť fyzickej osoby alebo sídlo právnickej osoby.

1. Odmietnutie poskytovania právnych služieb občanom určitého štátu a osobám z tzv. sankčných zoznamov

Východiskom pre odpoveď na otázku, či je advokát oprávnený alebo dokonca povinný odmietnuť poskytnutie právnych služieb určitej osobe iba pre jej štátnu príslušnosť k určitému štátu alebo v dôsledku jej zaradenia do tzv. sankčného zoznamu je ustanovenie § 20 ods. 1 ZoA,

ktoré garantuje každému právo na poskytnutie právnych služieb, pričom o ich poskytnutie môže požiadať ktoréhokoľvek advokáta.

Advokát je oprávnený odmietnuť poskytovanie právnych služieb, ak nebol podľa osobitných predpisov na zastupovanie ustanovený (§ 20 ods. 2 ZoA).

Povinnosť advokáta odmietnuť poskytnutie právnej služby určitej osobe stanovuje zákon o advokácii (§ 21 ZoA). Ide jednak o prípady, v ktorých je advokát povinný odmietnuť poskytnutie právnych služieb pre rozpor záujmov (v tej istej veci alebo vo veci s ňou súvisiacej poskytol právne služby inému, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada; sú záujmy advokáta alebo osôb jemu blízkych v rozpore so záujmami osoby, ktorej by sa právne služby mali poskytnúť; protistranu zastupuje advokát, s ktorým vykonáva advokáciu spoločne; informácia, ktorú má o inom klientovi alebo o bývalom klientovi, by mohla toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada, neoprávnene zvýhodniť) a jednak o prípad takej pracovnej zaťaženia alebo dlhodobej neprítomnosti, pre ktoré advokát nemôže riadne chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Z týchto dôvodov je advokát povinný odstúpiť od zmluvy o právnej službe, ak bola táto už uzatvorená (§ 22 ods. 1 ZoA). Okrem týchto prípadov je advokát oprávnený od zmluvy o právnej službe odstúpiť zo závažných dôvodov, ak sa narušila nevyhnutná dôvera medzi ním a klientom alebo pokyn klienta je v rozpore s predpismi komory alebo ak klient napriek poučeniu advokátom trvá na tom, aby advokát postupoval podľa jeho pokynu alebo ak klient neposkytne primeraný preddavok, primerané doplnenie poskytnutého preddavku na odmenu alebo odmenu, hoci bol o to písomne požiadaný; to neplatí vo veciach poskytovania bezplatnej právnej služby.

Na oprávnenie advokáta odmietnuť poskytovanie právnych služieb v prípadoch, keď ich nie je povinný poskytnúť, však dopadá aj ustanovenie § 10 zák. č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu, ktorá sa vzťahuje (§ 1c ZoA) na výkon činnosti advokáta, ak zákon o advokácii nestanovuje inak. Podľa § 10 zákona o službách na vnútornom trhu je poskytovateľ služby povinný zabezpečiť, aby príjemcovia služieb mali rovnaké podmienky pre prístup k poskytovaným službám bez ohľadu na štátnu príslušnosť, miesto trvalého pobytu alebo sídlo príjemcu služby.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že advokát je oprávnený odmietnuť poskytnúť klientovi právnu službu vždy okrem prípadu, že bol klientovi ustanovený na zastupovanie. Jednostranne odstúpiť od už uzatvorenej zmluvy o právnej službe môže iba zo zákonom stanovených dôvodov. Povinný odmietnuť poskytovanie právnych služieb alebo odstúpiť od uzatvorenej zmluvy o právnej službe je iba v prípadoch stanovených zákonom (o advokácii, prípadne iným zákonom). Pokiaľ sa však rozhodne právne služby klientovi neposkytnúť, alebo ich poskytovanie ukončiť, je povinný postupovať pri tom tak, aby záujemcovia o právne služby mali rovnaké podmienky pre prístup k poskytovaným službám bez ohľadu (okrem iného) na ich štátnu príslušnosť.

Advokát preto nesmie odmietnuť poskytnúť právnu službu osobe iba preto, že je štátnym občanom určitej krajiny. Pokiaľ tak postupuje, jeho konanie môže byť posúdené ako disciplinárne previnenie. Tento záver je i premietnutím zásad právneho štátu, ktorý odmieta okrem iného i princíp kolektívnej viny. To platí aj vo vzťahu k občanom štátu, na ktorý je uvalená medzinárodná sankcia.

V situácii, keď zákon o advokácii neukladá advokátovi povinnosť odmietnuť poskytovanie právnych služieb osobe z tzv. sankčných zoznamov a takúto povinnosť advokátovi neukladá ani iný právny predpis (k tomu viac ďalej), možno uzavrieť, že advokát nie je povinný odmietnuť poskytnutie právnych služieb takejto osobe. O jeho oprávnení poskytnutie právnej služby takejto osobe odmietnuť platí obdobne, že musí postupovať tak, aby aj takáto osoba ako záujemca o právnu službu mala rovnaké podmienky pre prístup k poskytovaným službám. Tento záver je okrem iného dôsledkom i toho, že každá osoba, i tá ktorá sama postupovala v rozpore so zákonom (protiprávne), má rovnaké právo na poskytnutie právnej služby ako akákoľvek iná osoba. Advokát je preto oprávnený poskytnúť právnu službu i osobe z tzv. sankčných zoznamov a to nie len vo veciach, v ktorých sa takáto osoba domáha napríklad rozhodnutia o jej vyradenie zo sankčného zoznamu (§ 18 ZVMS) alebo brojí proti dôsledkom jej zaradenia do sankčného zoznamu (napr. obmedzenie nakladania s majetkom), ale v akejkoľvek veci.

2. Vykonávanie medzinárodných sankcií v Slovenskej republike podľa ZVMS

Zákon o vykonávaní medzinárodných sankcií definuje nie len samotný pojem medzinárodnej sankcie (§ 2), ale aj sankcionovanú osobu, sankcionovaný majetok a medzinárodné sankcie pre určité oblasti. Medzinárodné sankcie smerujú buď proti sankcionovanej osobe (najmä obmedzenie nakladania s jej majetkom), sankcionovanému majetku alebo sa týkajú určitej oblasti sankcionovaných činností alebo smerujú proti obchodu so sankcionovaným tovarom.

Zásadnou otázkou je, či sa je advokát povinný zaoberať pri poskytovaní právnych služieb tým, či osoba je zaradená do tzv. sankčného zoznamu osôb, resp. je sankcionovanou osobou a ak sa tým zaoberať povinný je, aké následky pre poskytnutie právnych služieb má jeho zistenie o zaradení osoby do takéhoto zoznamu, tj aké povinnosti advokátovi v takom prípade vznikajú.

Sankcionovanou osobou (§ 2 písm. f/) je osoba, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia a ktorou je

1. štát, na ktorý sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
2. občan štátu, na ktorý sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
3. príslušník alebo predstaviteľ osoby, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
4. iná fyzická osoba zdržujúca sa na území, na ktoré sa vzťahuje medzinárodná sankcia, okrem občana Slovenskej republiky,

5. právnická osoba so sídlom na území, na ktoré sa vzťahuje medzinárodná sankcia, alebo
6. osoba uvedená v zoznamoch vydaných sankčnými výbormi Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov alebo osoba uvedená v rozhodnutí podľa Hlavy V Zmluvy o Európskej únii alebo v právnych aktoch Európskej únie.

Sankcionovaným majetkom je majetok, ktorý je vlastnený, držaný alebo majetok inak ovládaný sankcionovanou osobou alebo kontrolovaný, priamo alebo nepriamo sankcionovanou osobou alebo osobou konajúcou v prospech sankcionovanej osoby, alebo iný majetok, na ktorý sa vzťahuje medzinárodná sankcia, (§ 2 písm. i).

Jedným zo sankčných opatrení na vykonávanie medzinárodnej sankcie je zaistenie majetku sankcionovanej osoby, ktorého účelom je sankcionovanej osobe dočasne obmedziť nakladanie s majetkom, ktorý je vlastnený, držaný alebo inak ovládaný priamo alebo nepriamo, čiastočne alebo úplne sankcionovanou osobou alebo inými osobami vlastnenými alebo kontrolovanými priamo alebo nepriamo sankcionovanou osobou, osobami konajúcimi v prospech sankcionovanej osoby alebo riadenými sankcionovanou osobou, bez akejkoľvek licencie, oprávnenia alebo iného splnomocnenia podľa tohto zákona,

Pre oblasť obchodu a nefinančných služieb (§ 6) sú medzinárodné sankcie definované ako obmedzenie, príkaz alebo zákaz

- a) dovozu alebo kúpy sankcionovaného tovaru, jeho predaja alebo akéhokoľvek iného nakladania s takýmto tovarom slovenskou osobou alebo na území Slovenskej republiky,
- b) vývozu, predaja alebo iného nakladania so slovenským tovarom sankcionovanou osobou alebo na sankcionované územie,
- c) prepravy slovenského tovaru cez sankcionované územie a prepravy sankcionovaného tovaru cez územie Slovenskej republiky,
- d) prepravy iného tovaru cez územie Slovenskej republiky na sankcionované územie alebo prepravy tovaru, ktorý je určený sankcionovanej osobe, cez územie Slovenskej republiky,
- e) poskytovania akéhokoľvek iného plnenia slovenskou osobou v prospech sankcionovanej osoby na sankcionovanom území vrátane uzatvárania obchodov s nimi,
- f) poskytovania ubytovacích služieb alebo stravovacích služieb sankcionovanej osobe na území Slovenskej republiky alebo
- g) poskytovania služieb cestovného ruchu slovenskou osobou, ktorou je občan Slovenskej republiky, na sankcionovanom území.

Sankcionovaným územím v zmysle § 6 písm. e/ ZVMS je územie, na ktoré sa vzťahuje medzinárodná sankcia a ktoré je celkom alebo čiastočne ovládané sankcionovanou osobou, vrátane vzdušného priestoru a pobrežných vôd (§ 2 písm. e/ ZVMS)

Poskytovanie právnych služieb advokátom na území Slovenskej republiky nepatrí medzi sankcionované činnosti podľa ZVMS. Ani tento zákon preto advokátovi neprikazuje na území Slovenskej republiky odmietnuť poskytovať právne služby osobám zo sankčných zoznamov.

ZVMS upravuje nie len povinnosti štátnych orgánov pri vykonávaní medzinárodných sankcií ale aj povinnosti iných osôb pri samotnom vykonávaní medzinárodných sankcií (§ 1 písm. b/ ZVMS), ktoré sú v ňom uložené. Vykonávajúcim subjektom, ktorému sú uložené povinnosti týmto zákonom je aj fyzická alebo právnická osoba, u ktorej sa nachádzajú finančné prostriedky, iný majetok, tovar alebo dopravný prostriedok podliehajúci medzinárodnej sankcii (§ 4 ods. 2 ZVMS). Takýto subjekt je povinný (1) vykonať účinné opatrenia, ktoré mu umožnia sledovať zoznamy sankcionovaných osôb; (2) priebežne zisťovať, či u neho je evidovaný alebo či sa u neho nachádza majetok sankcionovaných osôb; (3) ak zistí alebo má podozrenie, že je u neho evidovaný alebo že sa u neho nachádza majetok sankcionovaných osôb, je bezodkladne povinný zabrániť nakladaniu s majetkom sankcionovanej osoby; (4) je povinný bezodkladne ohlásiť túto skutočnosť vecne príslušnému orgánu štátnej správy; (5) informovať o výkone medzinárodnej sankcie príslušný orgán štátnej správy a Slovenskú informačnú službu (§ 4 ZVMS). Ďalšou povinnosťou je (6) povinnosť zachovať mlčanlivosť o úkonoch vykonaných podľa ZVMS (§ 20).

Tento zákon (§ 11) umožňuje zakázať nakladanie s majetkom ich vlastníkom: Medzinárodnou sankciou v oblasti obmedzenia výkonu vlastníckeho práva je bez omeškania a bez predchádzajúceho oznámenia fyzickej osobe alebo právnickej osobe vydané obmedzenie, príkaz alebo zákaz a) nakladať, sprístupniť majetok vo vlastníctve sankcionovaných osôb alebo priamo alebo nepriamo ovládaného sankcionovanými osobami, ako aj majetok osôb konajúcich v mene alebo na príkaz sankcionovaných osôb, b) nakladať s majetkom priamo alebo nepriamo, úplne alebo čiastočne v prospech sankcionovaných osôb, vlastným alebo kontrolovaným priamo alebo nepriamo sankcionovanými osobami a osobami, ktoré konajú v mene alebo na pokyn sankcionovaných osôb. Medzinárodnú sankciu v oblasti obmedzenia vlastníckeho práva s nehnuteľnosťou vykoná okresný úrad vydaním obmedzujúcej poznámky na základe oznámenia príslušného orgánu štátnej správy v súlade s osobitným predpisom.

Fyzickým alebo právnickým osobám zákon ukladá okrem iného oznamovaciu povinnosť (§ 15). Ide o povinnosť osoby, ktorá sa dozvie, že sa u nej nachádza majetok sankcionovaný medzinárodnou sankciou, túto skutočnosť bezodkladne oznámiť príslušnému orgánu štátnej správy a Slovenskej informačnej službe (1). Ak pri príprave zmluvy, uzatváraní zmluvy alebo plnení zmluvy vznikne podozrenie, že na jednu zo strán zmluvného vzťahu sa vzťahuje medzinárodná sankcia alebo že predmetom zmluvného vzťahu je alebo má byť sankcionovaný majetok (2), avšak toto podozrenie nie je možné pred uzatvorením zmluvy hodnoverne overiť, vzniká oznamovacia povinnosť bezprostredne po tom, ako sa fyzická osoba alebo právnická osoba o uvedenej skutočnosti dozvie. Oznámenia sa podávajú písomne alebo ústne do

zápisnice a ak hrozí nebezpečenstvo zo zmeškania lehoty ustanovenej vyhlásenou medzinárodnou sankciou, aj elektronicky alebo faxom.

Nesplnenie povinností uložených týmto zákonom je priestupkom, resp. iným správnym deliktom (§ 21 a nasl. ZVMS)

Ako vyplýva z uvedeného, vo vzťahu k advokátovi môže nastať (okrem povinnosti prijať účinné opatrenia na sledovanie, ktoré osoby sú sankcionovanými osobami) predovšetkým situácia, že sa u neho nachádza sankcionovaný majetok, alebo pri príprave zmluvy, uzatváraní zmluvy alebo plnení zmluvy vzniklo podozrenie, že na jednu zo strán zmluvného vzťahu sa vzťahuje medzinárodná sankcia alebo že predmetom zmluvného vzťahu je alebo má byť sankcionovaný majetok. S uvedenými zisteniami by vo vzťahu akejkoľvek inej osobe než je advokát bolo nepochybné, že má v týchto súvislostiach oznamovaciu povinnosť a povinnosť zabrániť nakladaniu s majetkom sankcionovanej osoby. Pokiaľ ide o majetok osoby z tzv. sankčného zoznamu, ktorý sa nachádza u advokáta nie je významné o aký majetok ide a akým spôsobom sa k advokátovi dostal (náhrada trov konania od protistrany, uschované prostriedky, iná vec atď.), ale iba to, že je vlastníctvom sankcionovanej osôb.

Pre plnenie tejto oznamovacej povinnosti (a povinnosti zabrániť nakladaniu s majetkom sankcionovanej osoby, tj minimálne takýto majetok neodovzdať sankcionovanej osobe do rozhodnutia štátneho organu o ňom), nie je v ZVMS stanovená pre advokátov žiadna výnimka. Zásadnou je však povinnosť mlčanlivosti advokáta, ktorá sa v zmysle zákona o advokácii prelamuje výslovne iba v prípade, ak AML ustanovuje inak a v prípadoch, ak ide o zákonom uloženú povinnosť prekaziť spáchanie trestného činu. Pred odpoveďou na otázku, či sa tieto povinnosti podľa ZVMS vzťahujú na advokáta v celom rozsahu, čiastočne, alebo vôbec, prípadne za akých okolností, resp. v ktorých prípadoch aj na advokáta, je potrebné zaoberať sa obsahom AML.

3. Povinnosti advokáta podľa AML v súvislosti so sankcionovanými osobami

Podľa § 23 ods. 1 ZoA advokát je povinný zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom advokácie, ak osobitný predpis na úseku predchádzania a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu neustanovuje inak.

AML považuje za povinnú osobu aj advokáta, ak poskytne klientovi právnu službu, ktorá sa týka akejkoľvek finančnej operácie alebo iného konania, ktoré smeruje k pohybu finančných prostriedkov alebo ho priamo vyvolá, pri 1. kúpe a predaji nehnuteľnosti alebo podniku alebo ich časti, 2. správe alebo úschove finančných prostriedkov, cenných papierov alebo iného majetku, 3. založení účtu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky alebo účtu cenných papierov a pri ich správe, alebo 4. založení, činnosti alebo riadení obchodnej spoločnosti,

združenia fyzických osôb, združenia právnických osôb, účelového združenia majetku alebo inej právnickej osoby (§ 5 ods. 1 písm. j/ AML).

Povinné osoby sú povinné vo všeobecnosti najmä zisťovať neobvyklé obchodné operácie, tj posudzovať, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý a venovať osobitnú pozornosť určitým v zákone stanoveným prípadom (§ 14), odmietnuť uzavretie zmluvného vzťahu, ukončiť obchodný vzťah alebo odmietnuť vykonanie konkrétneho obchodu, ak nemôže vykonať starostlivosť vo vzťahu ku klientovi v stanovenom rozsahu alebo klient odmietne preukázať, v mene koho koná (§ 15), zdržať neobvyklú obchodnú operáciu do jej ohlásenia finančnej spravodajskej jednotke (§ 16), ohlasovať neobvyklé obchodné operácie finančnej spravodajskej jednotke (§ 17) a poskytnúť finančnej spravodajskej jednotke údaje o obchodných vzťahoch alebo obchodoch, predkladať doklady o nich a poskytovať informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na obchode, ak o to písomne požiadala finančná spravodajská jednotka (§ 21 ods. 1).

Podľa § 22 AML sa ustanovenia § 17 ods. 1, 5 a § 21 ods. 1 nevzťahujú na advokáta, ak ide o informácie o klientovi, ktoré získal od klienta alebo iným spôsobom v priebehu alebo v súvislosti a) so spracúvaním právnych rozborov; to neplatí, ak sa právny rozbor poskytuje na účely legalizácie alebo financovania terorizmu; b) s obhajobou klienta v trestnom konaní; c) so zastupovaním klienta v konaniach pred súdmi, alebo d) s poskytovaním právnych rád, ktoré sa týkajú konaní uvedených v písmenách b) a c) vrátane právneho poradenstva o začatí alebo predchádzaní konaniam uvedeným v písmenách b) a c), bez ohľadu na to, či boli takéto informácie prijaté alebo získané pred takýmito konaniami, počas nich alebo po nich.

Podľa § 17 ods. 1 je povinná osoba je povinná ohlásiť finančnej spravodajskej jednotke neobvyklú obchodnú operáciu alebo pokus o jej vykonanie bez zbytočného odkladu. Povinná osoba bez zbytočného odkladu ohlási finančnej spravodajskej jednotke aj odmietnutie vykonania požadovanej neobvyklej obchodnej operácie (§ 15) a podľa § 17 ods. 5 je povinná osoba povinná oznámiť finančnej spravodajskej jednotke na základe písomnej žiadosti doplňujúce informácie k hláseniu o neobvyklej obchodnej operácii a poskytnúť s tým súvisiace doklady o neobvyklej obchodnej operácii.

AML medzi neobvyklé obchodné operácie (§ 4 ods. 1 - neobvyklou obchodnou operáciou je právny úkon alebo iný úkon, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu) výslovne zaraďuje aj (§ 4 ods. 2 písm. l/, m/) aj obchod

- pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že klientom alebo konečným užívateľom výhod je osoba, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia podľa osobitného predpisu, alebo osoba, ktorá môže byť vo vzťahu k tejto osobe, alebo

- pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je alebo má byť vec alebo služba, ktorá môže súvisieť s vecou alebo službou, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia podľa osobitného predpisu.

Súčasťou základnej starostlivosti povinnej osoby vo vzťahu ku klientovi (§ 10 písm. d/ AML) je aj zistenie, či klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je (...) sankcionovanou osobou.

Sankcionovanou osobou je osoba definovaná v ZVMS (k tomu viac vyššie).

Advokát má preto vzhľadom na uvedené v rozsahu svojich povinností podľa AML i **povinnosť zisťovať**, či klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je **sankcionovanou osobou, resp. vec alebo služba, ktorá je predmetom úkonu môže súvisieť s vecou alebo službou**, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia podľa ZVMS a pristupovať ako k neobvyklej obchodnej operácii i k takému právnomu alebo inému úkonu alebo obchodu, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že klientom alebo konečným užívateľom výhod je sankcionovaná osoba, alebo osoba, ktorá môže byť vo vzťahu k sankcionovanej osobe, alebo pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je alebo má byť vec alebo služba, ktorá môže súvisieť s vecou alebo službou, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia podľa ZVMS. **To znamená, že podľa AML je advokát v týchto prípadoch, avšak iba ak nejde o prípad podľa § 22 AML, najmä zdržať neobvyklú obchodnú operáciu do jej ohlásenia finančnej spravodajskej jednotke**, ohlasovať neobvyklé obchodné operácie finančnej spravodajskej jednotke a poskytnúť finančnej spravodajskej jednotke údaje o obchodných vzťahoch alebo obchodoch, predkladať doklady o nich a poskytovať informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na obchode, ak o to písomne požiada finančná spravodajská jednotka.

S ohľadom na predmet úpravy AML a ZVMS je tak možné uzavrieť, že **povinnosti podľa ZVMS dopadajú na advokáta iba v prípadoch, v ktorých na advokáta dopadajú obdobné oznamovacie povinnosti a povinnosť zdržať obchod podľa AML**. Možno teda uzavrieť, že vyššie uvedené **povinnosti podľa ZVMS na advokáta nedopadajú**, ak sa informáciu o tom, že klient je sankcionovanou osobou dozvedel v súvislosti **a)** so spracúvaním právnych rozborov, ak nejde o právny rozbor na účely legalizácie alebo financovania terorizmu; **b)** s obhajobou klienta v trestnom konaní; **c)** so zastupovaním klienta v konaniach pred súdmi, alebo **d)** s poskytovaním právnych rád, ktoré sa týkajú obhajoby klienta alebo jeho zastupovania v konaní pred súdom vrátane právneho poradenstva o začatí alebo predchádzaní takýmto konaniam, bez ohľadu na to, či takúto informáciu získal pred takýmto konaní, počas neho alebo po nich.

Opačný výklad ZVMS by totiž poprel zmysel a účel mlčanlivosti advokáta tak ako je klientom garantovaná v ZoA.

4. Záver

Advokát **nie je povinný v Slovenskej republike odmietnuť poskytnúť právnu službu** osobe z tzv. sankčných zoznamov, resp. sankcionovanej osobe a ani o osobe, ktorá je štátnym príslušníkom určitého štátu. Pokiaľ využije svoje oprávnenie poskytnutie právnej služby takejto odmietnuť, nesmie tak urobiť iba preto, že osoba je štátnym občanom určitej krajiny alebo preto, že je sankcionovaniu osobou.

Advokát **nie je povinný ale ani oprávnený ukončiť poskytovanie právnej služby sankcionovanej osobe iba preto, že klient je sankcionovanou osobou**; oprávnený tak urobiť je iba z dôvodov podľa ZoA.

Advokát **je povinný pri poskytovaní právnych služieb** podľa § 5 ods. 1 písm. j/ AML ako aj pred začatím ich poskytovania - okrem prípadov podľa § 22 AML - **priať účinné opatrenia na sledovanie**, ktoré osoby sú sankcionovanými osobami a pristupovať ako k neobvyklým obchodným operáciám k úkonu, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že klientom alebo konečným užívateľom výhod je sankcionovaná osoba, alebo osoba, ktorá môže byť vo vzťahu k tejto osobe, alebo pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je alebo má byť vec alebo služba, ktorá môže súvisieť s vecou alebo službou, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia podľa ZVM a v takých prípadoch si splniť všetky povinnosti vyplývajúce z AML ako aj zo ZVMS.

Advokát **sa nikdy nesmie vedome podieľať na konaniach sankcionovaných osôb (právnych alebo iných úkonoch), ktoré smerujú k porušeniu ZVMS** alebo ktoré zákazy a obmedzenia uvedené v ZVMS obchádzajú. **Advokát nikdy nesmie uprednostniť vlastné záujmy pred povinnosťami vyplývajúcimi pre neho z AML a ZVMS.**